

Suudi Arabistan'a İhracatta Uygulanan Kontrol Programı Rehberi

SUUDİ STANDARTLAR, METROLOJİ VE
KALİTE KURULUŞU

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Nisan 2019

SALEEM (SUUDİ ÜRÜN GÜVENLİĞİ PROGRAMI)

Bu program, teknik regülasyonların hazırlanması, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının onaylanması, güvenlik sistemlerinin geliştirilmesi ve güncellenmesi ile tüketici haklarının korunması konularını kapsamaktadır. SALEEM Programının Suudi Arabistan'da uygulamaya konulmasıyla aşağıda yer alan hususlar amaçlanmaktadır:

- Suudi pazarında güvensiz ürünleri kontrol ederek ürünlerin güvenliğini sağlamak,
- Güvenli olmayan ürünlerden kaynaklanan olumsuz olay sayısını azaltmak,
- Uygun olmayan ürünlerin kullanılmasından kaynaklanan mali zararı azaltmak,
- Suudi pazarında mevcut ürünler için tüketici güvenliğini ve memnuniyetini artırmak,
- Dünyada tanınan profesyonel uygulamalarla uyumlu şekilde, entegre kurallardan, düzenlemelerden ve kriterlerden oluşan bir çalışma sistemi geliştirmek.

SABER SİSTEMİ

Ürünler için Uygunluk Belgesi verilmesi ve gönderim sertifikası oluşturulması için tasarlanmış web tabanlı uygulamalar sistemidir. Ayrıca, belgelendirme kuruluşlarının başvurularını elektronik sistem aracılığıyla SASO'ya göndermelerine olanak tanır.

SABER sistemi, gümrük gibi ilgili kuruluşlarla entegrasyonu sağlar. Bununla birlikte, üreticilere ve ihracatçılara, ürünleri için veri tabanı oluşturmaları konusunda yardımcı olmaktadır.

SABER'in İşlevi:

- Kayıt yapılması ve ürünlerin eklenmesi
- Regülasyona tabi ürünlere uygunluk sertifikalarının verilmesi
- Regülasyona tabi ve regülasyona tabi olmayan ürünler için konsinye sertifikalarının verilmesi
- Regülasyona tabi olmayan yerel ve ithal ürünler için bir beyan (self-declaration) verilmesi

Teknik Regülasyonlar Neyi Amaçlamaktadır?

Ürünün risk seviyesine göre hazırlanan uygunluk değerlendirme prosedürleri, ilgili teknik regülasyonlarda belirtilmektedir. SASO tarafından yayınlanan teknik regülasyonlar aracılığıyla, ihracata konu ürünlerin hangi uygunluk değerlendirme tipine göre belgelendirileceğine karar verilir. Uygunluk değerlendirme kuruluşları, ihracatçıların ürünleri için teknik regülasyonlarda belirlenen prosedürü uygularlar. Uygulanan prosedür sonucunda, SASO tarafından uygun görülen sertifikalardan biri verilerek ürünün Suudi Arabistan pazarına girmesi sağlanır.

Teknik Regülasyonlara Geçiş Süreci

Geçici hükümler:

1. Tedarikçi/ihracatçı, bir teknik regülasyonun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, altı ay içerisinde regülasyondaki gereklilikleri yerine getirir.
2. Bir üst madde geçerli olmak üzere, ilgili teknik regülasyonda belirtilen hükümlere uymayan ürünlerin ihracatı, regülasyonun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl süre ile yapılabilir.
3. İlgili regülasyon yürürlüğe girdiği tarihte, daha önceki versiyonlarının yerini alır.

Teknik regülasyonlar kapsamındaki ürünler regülasyona tabi ürünler olarak adlandırılır ve bu ürünlerin ihracatta belgelendirilmesi gerekir. Herhangi bir teknik regülasyon kapsamında yer almayan ürünler için mevcut uygulamada yükleme öncesi gözetim işlemleri sonunda alınan SASO Uygunluk Belgesi (CoC) ve ihracatçının beyanı yeterlidir.

SASO UYGUNLUK BELGESİ (CoC)

Suudi Arabistan’a gerçekleştirilen tüm ihracatlar için bir Uygunluk Değerlendirme Programı yürürlüktedir. Tüm ürünlerin Suudi Arabistan gümrüklerinden geçebilmesi için, SASO CoC olarak adlandırılan bir Uygunluk Belgesi gerekmektedir. İhraç edilen ürünlerin her gönderiminde, yetkili bir belgelendirme kuruluşundan Uygunluk Belgesi alınmalıdır. Belgelendirme kuruluşları, gönderilerin gümrükten geçmesi için ürünlerin ilgili Suudi Arabistan teknik düzenlemelerine ve ulusal, bölgesel veya uluslararası standartlara uygunluğunu onaylar.

SASO Uygunluk Belgesi (CoC) Başvurusu:

Başvurular <https://basvuru.tse.org.tr/uye> adresinden online olarak yapılmaktadır. Online başvurularda aşağıdaki adımlar izlenmelidir:

1. Öncelikle kullanıcı adı ve şifre talebinde bulunulmalıdır.
2. Daha sonra başvurular için firma yetki talebi alınmalıdır. Yetki talebi sırasında imza sirküleri ve ticari sicil gazetesi eklenmelidir. Firma tanımlaması sırasında firma adresleri tam ve doğru bir şekilde tanımlanmalıdır.
3. Yetki talebi TSE tarafından onaylandığında firmaya bilgilendirme maili gönderilir.
4. Yetki talebi onaylandığında firma sisteme giriş yaparak başvurusunu gerçekleştirebilir. Başvuru sırasında aşağıdaki dokümanlar yüklenmelidir;
 - SASO/Ürün Kaydı Belgesi
 - Ürünlere ait fatura (proforma fatura ve/veya ticari fatura)
 - TSE veya başka bir akredite kuruluştan alınan uygunluk belgesi (varsa)
 - Gözetim tamamlandığında başvuru yapan firmadan ilgili siparişlerin ilgili standardın tüm gerekliliklerini karşıladığını ve uygunsuzluk durumunda tüm sorumluluğun firmada olacağına dair yetkili kişi tarafından imzalanmış bir taahhütname

Başvuru formunda ve sunulan dokümanlarda şu bilgiler yer almalıdır:

- Üretim yeri ve tarihi
 - Sevkiyat yöntemi ve tarihi
 - Varış limanı
 - Ürün miktarı
 - Fatura tutarı
 - İthalatçı ve ihracatçı adresi
 - Ürün tanımı (tasarım/marka/model)
5. Aynı hizmet için yapılacak sonraki başvurularda, önceki başvurular kopyalanıp bilgilerin güncellenmesiyle yeni başvuru yapılabilmektedir.

Gözetim İşlemlerinin Gerçekleştirilmesi:

SASO Uygunluk Belgesi (CoC) verilmesi işlemleri ön inceleme, teknik inceleme ve fiziksel inceleme olmak üzere 3 adımda tamamlanmaktadır.

1. **Ön İnceleme:** Firmanın başvurusu üzerine, firmanın online olarak sunduğu başvuru belgeleri ilgili birim tarafından değerlendirilir. Ürün standardı belirlenerek yapılacak işlemler planlanır. Bu aşamada öncelikle ürünle ilgili SASO standardı olup olmadığına bakılır. Ürün için ilgili bir SASO standardı bulunmuyorsa, sırasıyla uluslararası standartlar ve TSE standartları kapsamında planlama yapılır.
2. **Teknik İnceleme:** Bu aşamada firmanın ürününün SASO standardının gerekliliklerini karşılayıp karşılamadığı ile ilgili teknik inceleme yapılır. Firma TSE belgesine sahipse ve belgenin standardı ilgili SASO standardını birebir karşılıyorsa doğrudan fiziksel inceleme yapılır. Ancak SASO standardını birebir kapsamaması durumunda standardın eksik maddeleri ile ilgili akredite test raporu istenir. SASO standardı bulunmaması ve uluslararası veya ulusal standart bulunması durumunda da aynı yol izlenir.
3. **Fiziksel İnceleme:** Teknik inceleme tamamlandığında TSE tarafından görevlendirilen bir uzman tarafından yükleme öncesinde ürünlerin üretim alanında veya stok sahasında miktar, markalama, etiketleme ve paketleme kontrollerinin yapıldığı aşamadır. Ayrıca örnekleme yoluyla ürün paketi açılarak kontrol edilir.

Uygunluk Belgesinin (CoC) Düzenlenmesi:

İnceleme işlemleri tamamlandığında birim tarafından Uygunluk Belgesi (CoC) online ortamda düzenlenir ve onay için online olarak firmaya incelemeye gönderilir. Firma sistem üzerinden belgeye onay verdiğinde e-imzalı belge oluşturularak firmaya online olarak iletilir ve faturalandırma yapılır. Firmanın talebi doğrultusunda belge ıslak imzalı olarak da iletilir.

UYGUNLUK DEĞERLENDİRME TİPLERİ

Teknik regülasyonlara tabi ürünler için gerçekleştirilecek belgelendirme faaliyetlerinde, aşağıda verilen uygunluk değerlendirme programlarından biri uygulanır. Uygunluk değerlendirme programı, regülasyonun ilgili maddesinde yer alan hükümlere göre belirlenir. Mevcut SASO regülasyonları incelendiğinde, Tip1-a, Tip-3 ve Tip 5 Uygunluk Değerlendirme programlarının belirlendiği görülmektedir.

ISO 17067 Belgelendirme Sistemleri

TİP 6	TİP 5*	TİP 4	TİP 3*	TİP 2	TİP 1-b	TİP 1-a*
Üretimin hizmet sunumunun veya prosesin değerlendirilmesi + Rastgele deney ve muayenelerle birlikte yönetim sistemi tetkikleri	Tip 4 + Rastgele deney ve muayeneler + Kalite Yönetim Sistemlerine uygunluğun değerlendirilmesi	Tip 3 + Piyasadan alınan numunenin deneye tabi tutulması	Üretim tesislerinin uygunluğunun değerlendirilmesi + Üretim yerinden alınan numunenin deneye tabi tutulması	Tip 1-a + Piyasadan alınan numunenin deneye tabi tutulması	Parti uygunluk değerlendirmesi	Tip onayı (incelemesi)

* Yürürlükte olan SASO regülasyonlarında yer alan uygunluk değerlendirme tiplerindendir.

** Tip 3 için SASO Quality Mark (Jeem Mark) belgesi alma zorunluluğu vardır ve üç yıl süre ile geçerlidir. Diğer Tipler için belgeler bir yıl süreyle verilmektedir.

SASO KALİTE İŞARETİ (Tip 5 Uygunluk Değerlendirme Programı)

SASO Kalite İşareti, ürünün ilgili Suudi Arabistan teknik düzenlemelerine ya da standartlarına uygunluğunu gösteren SASO tarafından onaylanmış bir işarettir. İlgili regülasyonda SASO Kalite İşareti alma zorunluluğu belirtildiğinde, ihracatta bu belge aranmakta ve Belgelendirme Kuruluşu tarafından yapılan uygunluk değerlendirme işlemlerinde Tip 5 uygulanmalıdır.

Kalite İşareti Kullanım Şartları:

Aşağıda belirtilen koşullar yerine getirilmelidir:

1. Ürün için SASO standartları veya teknik düzenlemeler bulunmalıdır.
2. Kuruluş tarafından üretilen ürün, ilgili Suudi standartlarıyla veya teknik düzenlemelerle uyumlu olmalıdır.
3. Kuruluş, işaret kullanım lisansı elde edebilmek amacıyla her bir ürün için ayrı başvuru yapmalıdır. Kullanım amacı için SASO tarafından hazırlanan formları doldurmalı ve işaret gerektiren ürünler için takip ettiği kalite el kitabını sunmalıdır.
4. Kuruluş yeterli test merkezi bulundurmalıdır ya da kalite kılavuzuna uygun olarak ürünün kalitesinin korunması için kuruluş testleri akredite laboratuvarlarından birinde gerçekleştirilmelidir.
5. Kuruluş, üretimiyle ilgili kalite kontrolden sorumlu bir birime sahip olmalıdır.
6. Kuruluş, muayene yapılırken SASO'ya (ya da temsilcisine) kalite kontrol uygulaması tatbik yöntemleri ile üretim ve kalitenin güncel kayıtları da dâhil mevcut gerekli tüm kolaylıkları ve gerekli bilgiyi sağlar.
7. Faaliyet alanı gıda ve tarımsal üretim olan kuruluşlar, HACCP de dâhil ISO 22000 (Gıda güvenliği yönetim sistemleri) gerekliliklerini sağlamalıdır.
8. Kuruluş, tüm bilgilerin doğruluğunu taahhüt eder.

TİP 1-A UYGUNLUK DEĞERLENDİRME PROGRAMI:

Ürünün teknik tasarımının regülasyon gereklerine uygunluğu denetlenir. Bu amaçla, üretilecek olan ürünü temsil eden bir numune test edilir.

TİP 3 UYGUNLUK DEĞERLENDİRME PROGRAMI:

Üretim yeriyle ilgili olarak regülasyonda belirtilen gereklilikleri sağlamak üzere uygunluğu denetlenir. İmalatçı ürün güvenliği yönetim sistemini çalıştırmalı, üretim hattı dâhil olmak üzere ürünün güvenliğini sağlamak için gerekli altyapı ve çalışma ortamını oluşturmalıdır. Ayrıca, üretim yerinden alınan numuneler deneylere tabi tutulur. Tip 3 uygunluk değerlendirme sistemi periyodik denetimleri de içermektedir.

İRTİBAT KİŞİLERİ

SASO UYGUNLUK BELGESİ (CoC) ve SABER:

Türk Standardları Enstitüsü – Uluslararası Gözetim Müdürlüğü

Necat ÇELİKAL – Uluslararası Gözetim Müdürü

Tel: +902627231145

e-posta: ncelikal@tse.org.tr

Serhat BAŞKARA – TSE Uzmanı

Tel: +902627231337

e-posta: sbaskara@tse.org.tr

Faruk MİRASYEDİ – TSE Uzman Yardımcısı

Tel: + 902627231149

e-posta: fmirasyedi@tse.org.tr

ALÇAK GERİLİM DİREKTİFİ (LVD) ve OYUNCAKLAR:

LVD İÇİN;

Gürsel ERATAK – TSE Elektroteknik Sektörü Müdürü

Tel: +903124166396

e-posta: geratak@tse.org.tr

Hilal DURUKAN – TSE Uzmanı

Tel: +903124166480

e-posta: hdurukan@tse.org.tr

OYUNCAKLAR İÇİN;

Nefise Betül HİDİROĞLU – TSE Dış İlişkiler Dairesi Başkanı

Tel: +903124166399

e-posta: bhidiroglu@tse.org.tr

Eda GÖREN – Kıdemli Kimyager

Tel: +903124166399

e-posta: egoren@tse.org.tr

TİP 1A, TİP 1B, TİP3 VE TİP 5 UYGUNLUK DEĞERLENDİRME PROGRAMLARI:

TSE Belgelendirme Merkezi Başkanlığı

Ömer EYYUPOĞLU – Merkez Başkanı

Tel: +903124166482

e-posta: oeyyupoglu@tse.org.tr

TSE Ürün Belgelendirme Grup Başkanlığı

Sezai Doğan – Grup Başkanı

Tel: +903124166510

e-posta: sdogan@tse.org.tr